

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus

Precíziós Állattenyésztési és Állattenyésztési Biotechnika Tanszék

Garas Bence

**A KÜLÖNBÖZŐ LÁBVÉGBETEGSÉGEK ELŐFORDULÁSÁNAK
GYAKORISÁGA EGY TEJTERMELŐ TEHENÉSZETBEN**

A szarvasmarha lábvégbetegségei a fejlett szarvasmarhatartással rendelkező országokban működő tenyészetek gyakori állat-egészségügyi problémája. A különböző fertőző és nem fertőző betegségek és sérülések következményeként alakulhat ki az önmagában nem fertőző, sántaság. A sánta tehén korlátozott mozgásában, ami stresszhelyzetet teremt számára, melynek következtében csökken takarmányfogyasztása, romlik egészségi állapota, szaporodásbiológiai mutatói, kondíciója, tejtermelése. Multifaktorális megbetegedés, több tényező állhat kialakulásának hátterében.

A sántaságnak és a különböző lábvégbetegségek termékenységre, termelékenységre és a gazdaságosságára gyakorolt hatását áttekinti a szakirodalom. A szarvasmarhák sántaságának többsége (88-92%) a lábujj szerkezetét érinti. A talpfekély, a fehér vonal betegség, a subsoláris tályogok és az interdigitális nekrobacillózis (lábszárfekély) gyakori digitális betegségek, amelyek, ha nem kezelik őket azonnal, a csont, az ízületi struktúrák, az inak és a szalagok fertőzéséhez vezethetnek. A szárazság okozta sebek, szakadások, a pata kimetszési sérülései

miatt is fertőződhetnek. E struktúrák fertőzését általános digitális szepszisnek vagy mély szepszisnek nevezik, melynek időben történő felismerése és kezelése kiemelten fontos, hiszen akár a szarvasmarha elvesztéséhez is vezethet.

Jelen dolgozat célkitűzése volt a különböző lábvég betegségek gyakoriságát, és annak okait felmérni az általam vizsgált állományban. Két körmozés során értékeltem a lábvég betegségek gyakoriságát, összesen 1165 holstein-fríz tehén esetében. Továbbá protokolli alakítottunk ki a betegségek kezelésére és azok megelőzésére alapuló munkafolyamatok kialakítására gyakorlati szempontok alapján. Megállapítottam, hogy a második körmozéskor már 9%-kal kevesebb sánta állatot, lábvégbetegséget diagnosztizáltunk, mint az első alkalommal. A második körmozéskor 5%-kal kevesebb volt a *dermatitis digitalis* aránya. A többi elváltozás aránya kismértékben megnőtt, a *talpfekély*, ujjak közti bőrgyulladás és *laminitisz* aránya 1%-kal nőtt, míg 2%-kal több *IPH* lábvégrendellenességet detektáltunk.

Céges szinten bevezetett kötelező protokolloknak köszönhetően eredményességet mutató javulás vehető észre az állományon. Ezen folyamatok megfelelő figyelemmel való betartása és betartatása mellett egy állomány szintű javulás figyelhető meg. A sánta egyedek állomány szintű csökkenése további tejhozam növekedéséhez, és a reprodukciós eredmények jelentős javulásához vezet.